

Den levende bog i Nuuk

Et boglån under Nuuk Nordisk Kulturfestival 2017 bringer klummeskribenten tilbage til barndomsminder på Grønland

liv&litteratur

AF MAI MISFELDT

kultur@k.dk

Ved en skranke på biblioteket skriver jeg mig op. Klokkeren 12.30 har jeg lånt den hollandske digter Hans Favereys digtsamlinger, "Against the Forgetting: Selected Poems", oversat af Francis R. Jones og udgivet i 2004. Da tiden er inde, møder jeg op og siger goddag til min bog, en blid, mørkhåret mand. Sammen følges vi op på læsesalen, hvor vi finder to stole mellem hylderne. Vi sidder ganske tæt, mere tæt end man normalt ville sidde med en helt fremmed. Men man sidder jo tæt, når man sidder med en bog.

Først siger min bog sin indholdsfortegnelse. Jeg kan selv vælge, om jeg vil begynde forfra eller bagfra, præcis som jeg kan, når jeg sidder med en papirbog. Jeg vælger at starte bagfra, med en af Hans Favereys sene digtsamlinger. Vi sidder helt stille. Min bog stiller blikket ind på et sted i sig selv, så siger han det første digt for mig, mens han ser på mig. Hver gang han har færdiggjort et digt åbner han hænderne i skødet som en vifte. Når han går videre til det næste lukker han dem igen, som vendte han en side.

Jeg er i Nuuk, til Nuuk Nordisk Kul-

turfestival 2017, og den mand, jeg sidder ved siden af hedder Bruno De Wachter og er en forfatter fra Antwerpen. Men det er ikke hans eget forfatterskab, han præsenterer for mig på Nunatta Atuagaateqarfia (landsbiblioteket i Nuuk). Digtene, han fremsiger, er af den hollandske digter Hans Faverey (1933-1990). Faverey var født i Paramaribo, Surinam, det tidligere såkaldte Hollandsk Guyana (så hvilket smukt sammentræf at hans ord nu gives videre i et andet postkolonialt samfund) og er en af Hollands helt store digtere. Bruno De Wachter har levet med hans ord i mange år. I 2010 blev han en del af den i Bruxelles bosatte norske performancekunstner Mette Edwardsens projekt "Time has fallen asleep in the afternoon sunshine".

Projektet, som efterhånden har udspillet sig mange steder i verden, går ud på, at et antal mennesker lærer en bog fuldstændigt udenad og derefter for eksempel som her på Nuuk-festivalen stiller sig til rådighed for læsere. De sidder altså ikke med bøgerne i skødet, de taler dem heller ikke dramatisk frem, som skuespillere ville gøre, nej, deres bestræbelse handler om at være bogens stemme. Titlen er fra en roman af Alexander Smith, men er i dag kendt, fordi den indgår i Ray Bradburys roman "Fahrenheit 451" (1953), der udspiller sig i en fremtid, hvor litteraturen bliver

►► **Han ser ikke** digtene for sig, når han siger dem, de har lejret sig et sted i ham, siger han.

brændt (papir brænder ved 451 grader fahrenheit), fordi bøger alligevel bare gør livet unødigt kompliceret. Men nogle begynder så at lære bøgerne udenad.

Fra 2012 har Bruno De Wachter arbejdet med at gøre Hans Favereys stemme til en del af sin krop. Det kræver, fortæller han mig bagefter, øvelse. Han ser ikke digtene for sig, når han siger dem, de har lejret sig et sted i ham, siger han.

"As soon as I raise my eyes the invisible has slipped away and I begin to see what I see: memories of what I have seen and whatever I will see. By seeing,

I keep remembering; hoping that I exist."

Dette siger min bog til mig, helt uanfægtet af de lånere, der lige nu står foran os og græsser på boghylden. Hvordan kan han vide det, tænker jeg. Sådan er det jo med de litterære oplevelser, som giver resonans i vores egne liv. Her sidder jeg i Nuuk. Det er 25 år siden, jeg sidst besøgte mine forældre, der boede her i seks år, og det er 44 år siden, jeg som syvårigt barn steg ud af flyet i Kangerlussuaq for at gå om bord i helikopteren til Aasiaat. En uendelig tid skiller dengang fra nu, men samtidig melder minderne sig i disse dage, ikke mindst gjorde de det ugen før i Illulissat, hvor jeg hver morgen vågnede og så ud over et mytisk rosafarvet morgenhav.

Da der er gået en halv time, som er den tid, man kan være med sin bog, følges vi ned til skranken igen. En ny låner venter. Jeg er en grådig læser, så jeg har allerede skrevet mig op til den næste: Iben Mondrups roman "Godhavn", fremført af Camilla Pia Bonde Høg. Der er tre bøger i alt i denne opførelse, og den sidste bog må jeg nøjes med at drømme om at læse, det er et grønlandsk digtudvalg fremsagt af den unge forfatter Pivinnuaq Mørch. ■

Klommen Liv&Litteratur skrives på skift af anmelderne Henrik Wivel, Mai Misfeldt og Lars Handesten.